

Državni izpitni center

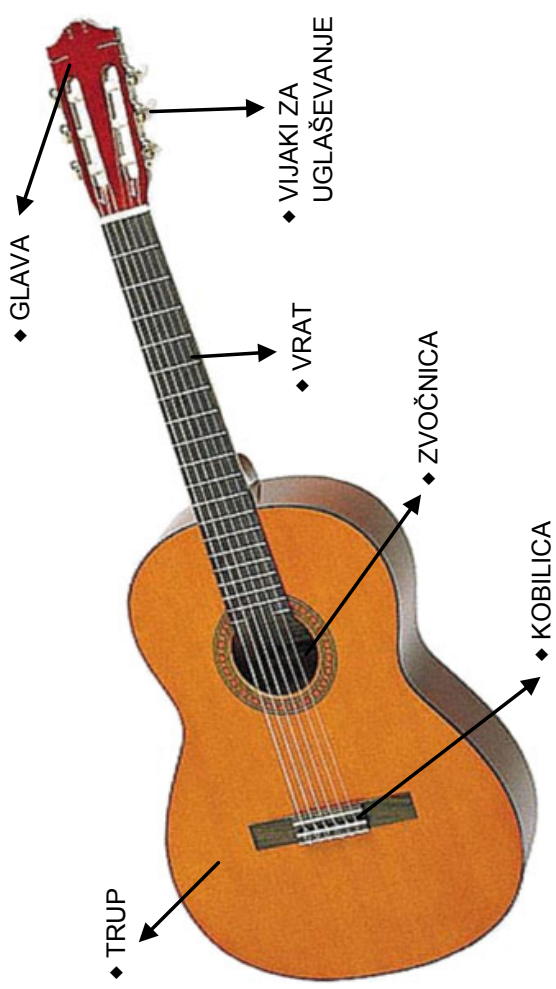
SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

SODOBNI PLES

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Petek, 4. junij 2021

SPLOŠNA MATURA

Naloga		Rešitev	Dodatna navodila	
6	6	<p>♦ TRUP</p> <p>♦ GLAVA</p> <p>♦ VIJAKI ZA UGLAŠEVANJE</p> <p>♦ VRAT</p> <p>♦ ZVOČNICA</p> <p>♦ KOBILICA</p>		
7	6	<p>Trditve</p> <p>Filharmonična družba je bila ustanovljena leta 1794 v Ljubljani in je izšla iz godalnega kvarteta.</p> <p>Opera nastane v obdobju romantike.</p> <p>Generalbas je značilen za klasicizem.</p> <p>Središče glasbenega klasicizma je Dunaj.</p> <p>Izraz a capella je petje brez spremljave instrumentov.</p> <p>Tri- ali štiri delno ciklično delo za solo instrument in simfonični orkester se imenuje »koncert«.</p>	Drži	Ne drži
			♦ ✓	
				♦ ✓
			♦ ✓	♦ ✓
			♦ ✓	
			♦ ✓	
			♦ ✓	
8	1	♦ C		
9	2	<p>♦ Aleatorika je kompozicijska tehnika, ki v proces ustvarjanja vključuje naključje, slučajnost in srečo. Izhaja iz latinske besede, ki v slovenščini pomeni »kocka«.</p> <p>Skladatelj je v ustvarjanju svoboden, izvajalec pa ima možnost dopolniti delo, zato nobena skladba ni dvakrat izvedena enako.</p>		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
10	1	♦ NE	
	1	♦ Pri ritualu še ne moremo govoriti, da gre za umetniško obliko, ampak gre za primarni način delovanja skupnosti, s katerim skupnost vzpostavlja svoje odnose z naravo, bogovi, drugimi plemeni in znotraj plemena.	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
11	4	♦ Dioniz ♦ Zeusa ♦ Semele ♦ ples, posvečen bogu Dionizu/ples, pomemben za razvoj gledališča v antični Grčiji	
12	2	♦ <i>Commedia dell'arte</i> je oblika ljudskega improvizacijskega gledališča, ki ima korenine v ljudskih nastopih žonglerjev cirkusantov na trgu. Sčasoma se razvijejo tipični liki in situacije, ki jih igralci razvijajo in izvajajo z improvizacijo. Izvajajo jo potujoče skupine igralcev, igralske družine, lahko igrajo tudi ženske. Gre za izjemno razvito obliko gledališča, ki je bila zelo priljubljena v renesansi in kasneje v celotni Evropi, skupine so veliko potovale in gostovale po evropskih mestih.	
13	2	♦ Kraljevska akademija za ples je bila ustanovljena leta 1661, ustanovil jo je francoski kralj Ludvik XIV.	
14	3	♦ Rojstvo drugačnega plesa na začetku 20. stoletja označujemo kot svobodni ples, izrazni ples, evritmika, eukinetika oziroma sodobni ples. To je umetniška oblika, ki se uveljavi na začetku 20. stoletja, njene bistvene značilnosti pa so: 1. svobodni pristop do gibalnega materiala in telesa, prekinitvev z baletnimi pravili in baletno strukturo giba, 2. vsi elementi predstave so enakopravni in avtonomni, 3. gibanje izhaja iz individualnosti in posebnosti telesa, 4. ples ni več vezan na baletne figure in zgodbo, osnovni način ustvarjanja je abstrakcija.	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
15	3	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Filippo Tomaso Marinetti ◆ letalo, mitraljez, šrapnel, poudarjeni so njegova hitrost, dinamizem, energija, kinetičnost ◆ Valentine de Saint-Point 	
	2	<p>◆ Vsevolod E. Meyerhold razvije svojo igralsko metodo – biomehaniko, ki močno vpliva na kasnejše gledališče in ples. Biomehanika je metoda, po kateri igralec ne študira izraza, govora, občutja, temveč predvsem mehaniko telesa. Meyerhold hoče vzpostaviti avtomatizirano, mehanizirano telo, ki bo strogo nadziralo svoje emocije in bo popolnoma disciplinirano. Hkrati meni, da s svojo metodo dosega večjo igralsko učinkovitost. Oder zanj ni prostor za psihologijo, kajti umetnost igralca je prav v sposobnosti, da pravilno uporablja svoje telo.</p>	
	3	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Denishawn ◆ Martha Graham ◆ ameriške zgodovine, pa tudi iz grške mitologije, v njih pa je uprizarjala mitološke vsebine in karakterje, raziskovala ženska čustva in izkušnje. 	Zahteva se, da se navede vsaj ena od dveh tematik.
Skupaj	8		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
16	3	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Rudolf Laban ◆ Mary Wigman ◆ Kurt Jooss 	
	2	<p>◆ Znamenita predstava Mary Wigman <i>Hexentanz</i> (Ples čarovnice) je potekala večinoma sede, kar je bila takrat revolucija. Njen ples je že drugačen od ljubkosti Duncanove, njenega poudarjanja harmonije, ali pa od mističnega glamurja Ruth St. Denis. V skladu z likom, ki ga predstavlja, Mary Wigman oblikuje tudi svoje telo, ki je zlobno, animalno, zvito, grdo. Iz nje so v plesanju vrele močne emocije. V svojih delih se tudi sicer ukvarja s temno platjo človekovega življenja, z nasiljem vojne, s prihajanjem starosti, z neizogibnostjo smrti.</p>	
Skupaj	5		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
17	1	♦ Anne Teresa de Keersmaeker, umetniška vodja skupine Rosas iz Bruslja.	
	1	♦ Pripada tako imenovanemu »belgijskemu plesnemu boomu« ali belgijskemu novemu valu sodobnega plesa.	
	1	♦ Avtorja, ki prav tako pripadata tej smeri, sta Wim Vandekeybus (skupina Ultima Vez) in Jan Fabre.	
	3	♦ S performansom lahko najbolj povezujemo delo Jana Fabra. Pri performansu gre za izstop umetnika iz samote ateljeja in za proces prikaza nastajanja umetnine. Pri tem gre za umetniško obliko, ki deluje na področju med vizualno umetnostjo, gledališčem, plesom in glasbo ter išče nove načine, oblike in razmerja med izvajalcem in gledalcem. Gre za obliko, kjer sta telo in dogajanje v vzajemnem odnosu; telo proizvaja performans, performans pa hkrati proizvaja telo v subjekt, v umetnino. Subjekt performansa je umetnik sam, umetnik kot umetnina.	Možni so tudi drugačni, a smiselni odgovori, saj je polje performansa izjemno široko, na primer, da sta v središču dogajanja dogodek in odnos med izvajalcem in gledalcem, da gre za fluidno umetniško zvrst, ki nastane že v futurizmu in razvije v šestdesetih letih 20. stoletja, in da ima tri razsežnosti: dogodek in ostanek in telo umetnika kot umetnina.
Skupaj	6		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
18	3	♦ C ♦ D ♦ A ♦ E ♦ B	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
19	5	♦ Pri obravnavi se šteje za 1 točko samo navedba podatkov; ime avtorja oziroma avtorice, naslov predstave in opredelitev enega elementa. Z vsako naslednjo argumentacijo se doda po ena točka, štejejo pa se lahko od povezave z naravnim gibom, teki, skoki, hojo, sodelovanjem z različnimi umetniki (primerjava s Judson Dance theatre), tesnejša povezava na kakšnega od članov (Steve Paxton, Trisha Brown, Yvonne Rainier ...), bodisi glede uporabe naključja, elementov No manifesta ali drugačne (iz)rabe prostora ali vloge gledalca. Zaželeni so povezava na idejo predstave, na izpostavitve družbenokritične osi, eksperimentiranje z vsebino in formo ter povezava na širši družbeni kontekst.	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
20	4	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Križnica je trikotna kost, ki v medeničnem obroču leži medialno in zadaj, med obema kolčnicama. Pri mladem človeku so križna vretenca še vedno ločljiva, po 30. letu starosti pa so zraščena v eno kost. Ob straneh ima križnica površino za sklep s kolčnico. Tam so tudi križnične luknje, po katerih potekajo hrbtnjačni živci. ♦ Trtica je majhna trikotna kost iz 3–5 zraslih trtičnih vretenc, ki jih težko prepoznamo. Z ovalno sklepno ploskvijo je povezana v sklepu s križnico, ki jo obdajajo sklepna ovojnica in ligamenti. 	<p>Za pravilno poimenovanje 2 točki. Za pravilen opis zgradbe 2 točki.</p>

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
21	8	<p>Možganski režnji</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ čelni (frontalni) reženji ♦ temenski (parietalni) reženji ♦ senčni (temporalni) reženji ♦ zatilni (okcipitalni) reženji 	<p>Center delovanja</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ To je MOTORIČNI KORTEKS, od koder dobiva organizem povelja za vse hotene mišične gibe. V čelnem režnju so tudi vohalni možgani, ki so pri človeku zakrneli in so razvojno zelo stari možgani. ♦ To je SOMATOTENZORIČNI KORTEKS, od koder se sprejemajo dražljaji iz receptorjev za dotik, bolečino, toploto, mraz in zaznavanje svojega položaja. Govorimo tudi o kožnem in mišičnem čutu, povrhnji in globoki občutljivosti, receptorji so v koži in lokomotornem sistemu. ♦ V tem režnju je center za sluh. ♦ V tem režnju je center za vid.

Naloga		Točke	Rešitev	Dodatna navodila	
22	8	Žleze z notranjim izločanjem ♦ ščitnica	Kako delujejo ♦ Potrebna je pri presnavljanju, vpliva na razgradnjo nekaterih snovi in porabo kisika – <u>energetska oskrba telesa</u> .	Posledice nepravilnega delovanja ♦ Premalo hormona v mladosti – moten telesni in duševni razvoj (kretenizem, idiotizem); preveč hormona – <u>miksedom</u> , premalo hormona tiroksina – <u>bazedovka</u> .	Za vsako pravilno navedeno žlezo 4 točke. Za pravilno navedbo delovanja in posledic 4 točke.
		♦ obščitnici	♦ Deluje na vzdraženost živčevja in uravnava količino kalcija in fosfata v krvi (potrebno za strjevanje krvi).	♦ Pomanjkanje kalcija – <u>tetanija</u> (mišični krči), preveč hormona – izločanje kalcija v kri – <u>krhke kosti</u> .	
		♦ trebušna slinavka	♦ Je žleza z dvojnimi delovanjem. Uravnava količino glukoze – prehod sladkorja v kri. <u>Inzulin</u> – niža sladkor, <u>glukagon</u> – viša sladkor.	♦ Premalo inzulina – <u>sladkorna bolezen</u> (diabetes).	
		♦ nadledvični žlezi	♦ Uravnava hitro oskrbo organizma z energijo. <u>Adrenalin</u> – povzroča hitro razgradnjo hranljivih snovi (večja energija); <u>kortikoidi</u> (hormoni skorje nadledvične žleze), uravnavajo presnovo glukoze, kalija, kalcija, natrija, vode in obrambne sposobnosti organizma.	♦ Premalo energije, kalcija, kalija. Prepočasna oskrba telesa z energijo.	

Skupno število točk: 100